



INSTRUKCJA KROK PO KROKU Stwórz wideo online

Instrukcja powstała w ramach projektu „Kultura remiksu” finansowanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Fundację Orange.



TEKST: KAMIL ŚLIWOWSKI I KASIA SAWKO
CC-BY-SA

Wersja online na
kulturaremixsu.pl

Sprzęt

Kamera, aparat cyfrowy czy komórka?

Każdy model sprzętu ma swoją specyfikę, którą warto poznać zanim zaczniemy pracę. Najwięcej możliwości daje nam zwykle kamera, m.in. wejścia na mikrofon (zwykle kamery mają wejścia 3,5 mm. Tzw. mini jack, profesjonalne mają wejścia XLR) i słuchawki, które posłużą do monitorowania dźwięku na bieżąco. Najnowsze aparaty cyfrowe oferują coraz częściej bardzo podobne opcje przy znacznie lepszej jakości optyki chociaż wyposażone są w słabsze mikrofony i pamięć o mniejszej pojemności. Komórki mamy zawsze pod ręką, dzięki czemu nadają się do spontanicznego i taniego kręcenia, mają jednak najmniejszą pamięć i najsłabsze parametry dźwięku i obrazu.

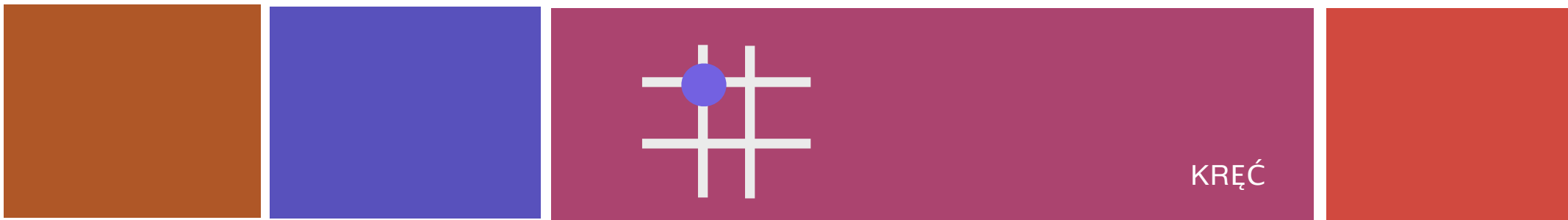


Dźwięk

Najprostszą metodą poprawienia jakości naszego wideo jest zadbanie o dobrą jakość dźwięku (często dla widza internauty jest ważniejsza od obrazu). Dlatego warto stosować dodatkowe mikrofony. Jeśli mamy możliwość podłączenia takiego do kamery, zwróćmy uwagę na to, co i gdzie będziemy nagrywać, mikrofony posiadają różne charakterystyki kierunkowe. Jeśli nie mamy możliwości skorzystania z mikrofonu, możemy wykorzystać dyktafon umieszczony w pobliżu źródła dźwięku. Nagranie z niego będziemy mogli zastąpić słabszy dźwięk z kamery. Aby zsynchronizować nagrania wystarczy zastosować po uruchomieniu nagrywania „klaps” np. głośno klasnąć, tak aby potem dokładnie rozpoznać właściwy moment w obu nagraniach



Przeczytaj i zacznij
TWORZYĆ



Obraz

Umieszczenie głównego punktu obrazu w samym środku kadru może dać słabe efekty. Wyobraź sobie planszę do gry w kółko i krzyżyk wpasowaną w kadr, po czym wykorzystaj jeden z czterech punktów przecięcia linii jako centralny punkt ujęcia. Punktem centralnym postaci ludzkiej jest zwykle głowa lub oczy (w zależności od zbliżenia) i często umieszcza się go na górnej poziomej, wyobrażonej linii. Eksperymentuj z zasadą trójpodziału, lecz nie bądź jej niewolnikiem. Ponieważ internetowe materiały wideo są często oglądane w małym oknie, dobrze jest nie zmieniać kadru. Jeśli obiekt często gestykuluje, lepiej trochę oddalić obraz, aby ukazać komunikaty niewerbalne.

Pamiętaj, że widzowie nie lubią przesadnego zoomowania ani

panoramowania. Zalecamy też wyłączenie zoomu cyfrowego w aparacie ponieważ niesie to ryzyko pikselowatych zbliżeń.

Przechylenie to kierowanie obiektywu w górę lub w dół, zaś panoramowanie to ruch obiektywu w lewo lub w prawo. Przechylenie i panoramowanie na statywie fotograficznym (bez płynnej regulacji głowicy) może dać efekt ruchu urywane. Aby tego uniknąć, dobrze zainwestować w amatorski statyw wideo.

Światło

Ogólna zasada głosi, by najsilniejsze źródło światła znajdowało się za kamerą. Używaj blend, aby zmienić bieg światła i złagodzić ostre cienie. Jedwab lub inny przejrysty materiał mogą złagodzić i rozproszyć silne źródła światła. Spróbuj odbijać silne światło od ścian lub

stropów. Ćwicz i eksperymentuj, a wreszcie zaczniesz wyczuwać różnicę między dobrym a złym oświetleniem.

Najłatwiej jest polegać całkowicie albo na naturalnym albo sztucznym świetle - gdy mieszają się one ze sobą, dochodzi do wypaczenia kolorów (to samo można powiedzieć o łączeniu światła jarzeniowego z halogenowym). Mieszanie jest możliwe, ale musisz zrównoważyć temperaturę światła, aby nie dopuścić do zakłóceń. Więcej informacji znajdziesz w [Wikipedii](#).

Klasyczny sposób oświetlania sceny to model trójpunktowy, wykorzystywany od wielu lat w filmie i fotografii. Oświetlenie

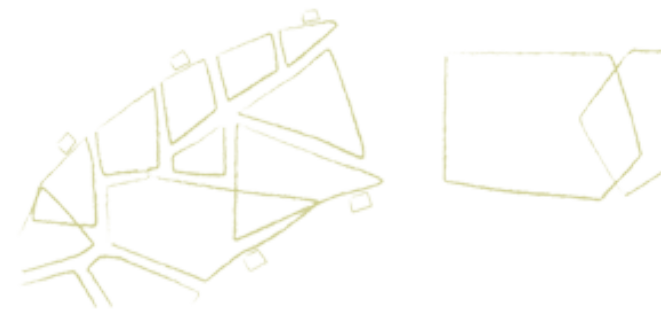
KRĘĆ

trójpunktowe składa się zazwyczaj ze światła głównego, światła wypełniającego oraz światła tylnego. Jest to jednak sugestia, nie reguła. Trzeba być elastycznym i ufać oczom. Co więcej, nie musisz się ograniczać do trzech światel. Spróbuj jednego, dwóch lub pięciu.

Edycja

Zależnie od systemu operacyjnego, którego używasz możesz wybrać kilka programów płatnych, darmowych oraz w pełni open source'owych. Sama edycja wideo składa się z organizowania klipów, ich cięcia oraz tworzenia przejść między nimi. W każdym programie robi się to

Linki: <http://e-lekcje.org/tobi-malo/stvori-internet-telebachennja.html>
<http://makeinternettv.org/>
<http://desktopvideo.about.com/>



trochę inaczej, chociaż większość z nich opiera się na ścieżkach (obrazu i dźwięku), w bardziej zaawansowanych programach możemy dodawać kolejne ścieżki i edytować osobno obraz od dźwięku.

Windows

Microsoft od lat dystrybuje prosty, darmowy program Windows Movie Maker, który w zupełności wystarczy do stworzenia prostego wideo. Bardziej wymagającym przydaje się płatny Pinnacle Studio HD (lub jego prostsza darmowa wersja VideoSpin). Nowością jest opensourcowy i darmowy, ale w pełni profesjonalny i zaawansowany program Lightworks.

Linuks

Odpowiednikiem Windows Movie Maker może być proste i lekkie PiTiVi. Bardziej zaawansowanym programem jest OpenShot.

Jeśli współpracujesz nad jednym projektem z innymi osobami, praca będzie łatwiejsza, gdy wszyscy wybieriecie ten sam rodzaj komputera i oprogramowania do edycji. Wtedy zawsze zapisując plik w tym samym formacie, macie łatwy dostęp do efektów pracy innych. Warto być świadomym zjawiska zwanego uzależnieniem od dostawcy (angielski termin Vendor Lock-in) i jest to jedna z plag cyfrowej edycji wideo. Pamiętajcie o tym zanim zaczniecie wspólnie pracować nad projektem.

Więcej o montażu wideo znajdziecie w przewodniku Twórz Internetową telewizję.

Edycja online

Jeśli wystarczą nam proste opcje i chcemy szybko zedytować któreś wideo, możemy użyć edytora online np. wbudowanego w YouTube. Musimy jednak pamiętać, że takie wideo może umieścić jedynie w tym serwisie.

Konwertowanie obrazu

Umieszczanie nagrań w sieci wymaga czasem odpowiedniego ich przygotowania. Nie każdy program do edycji posiada wszystkie opcje re-renderowania plików o takich parametrach jakie potrzebujemy. Na Windowsie możemy użyć do tego takich programów jak Miro Converter lub Any Video Converter. Na Linuxie wystarczy nam program WinFF.

Publikacja online

Najpopularniejszymi serwisami do publikowania wideo aktualnie są youtube.com, dailymotion.com, vimeo.com i blip.tv. Pierwszy z nich umożliwia publikację filmów o długości maksymalnie 15 min. oraz ich prostą edycję, podmienianie dźwięku i dodawanie komentarzy oraz napisów do video. Vimeo.com i blip.tv oferują natomiast możliwość oznakowywania naszych materiałów wolnymi licencjami Creative Commons oraz umożliwiają zainteresowanym wyszukiwanie i legalne korzystanie z takich filmów. Oba serwisy nie mają ograniczeń co do czasu nagrania lecz możemy umieścić w nich plik o maksymalnym rozmiarze 1 GB. Najwygodniejszym formatem zapisu jest .mp4, który obsługują wszystkie wspomniane serwisy i większość odtwarzaczy wideo, również w telefonach komórkowych.

PUBLIKUJ



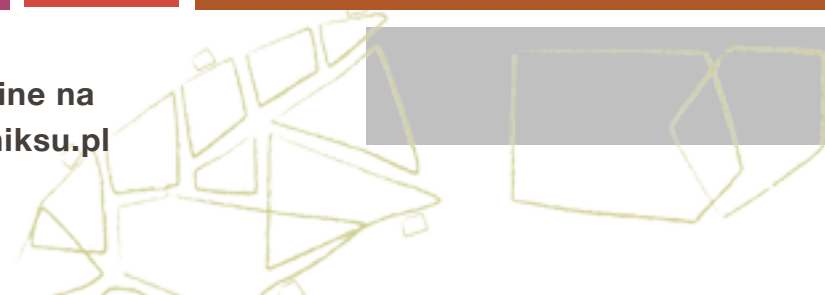
INSTRUKCJA KROK PO KROKU

Stwórz remiks audio

Własny remiks? To nie takie trudne. Prosty można zrobić nawet w kilka minut, wystarczy posłużyć się darmowymi narzędziami dostępnymi w sieci i odrobiną fantazji. Sprawdźcie, jak wykorzystać otwarte zasoby i stworzyć własny remiks słowno-muzyczny.

Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach

Wersja online na
kulturaremixu.pl





Darmowe programy do obróbki materiałów audio

Audacity

Program można pobrać z internetu ze strony:

<http://audacity.sourceforge.net/download/?lang=pl>

MUTOOLS

Tu znajdziecie instrukcję obsługi programu MUTOOLS:

<http://rymypetlerytmy.pl/index.php/warsztat/>

Radzimy Wam pobawić się w remiksowanie audiobooków z biblioteki internetowej wolnelektury.pl.

Wybierzcie dowolne nagranie, ściągnijcie na swój komputer i dowolnie remiksujcie, tnąc utwór na krótkie fragmenty, podkładając własne lub znalezione w sieci, legalne sample muzyczne i publikujcie swój utwór na przykład w serwisie soundcloud.com.

Udanej zabawy!

Uczestnicy projektu Kultura remiksu nagrali własne remiksy promujące czytelnictwo. Posłuchajcie ich w serwisie soundcloud na profilu: nowoczesna.polska.



1. WYBIERZ AUDIOBOOKA Z WOLNELEKTURY.PL

2. ZNAJDŹ LEGALNE, DARMOWE SAMPLE

3. SKORZYSTAJ Z PROSTEGO PROGRAMU DO OBRÓBK DŹWIĘKU

4. STWÓRZ WŁASNY REMIKS

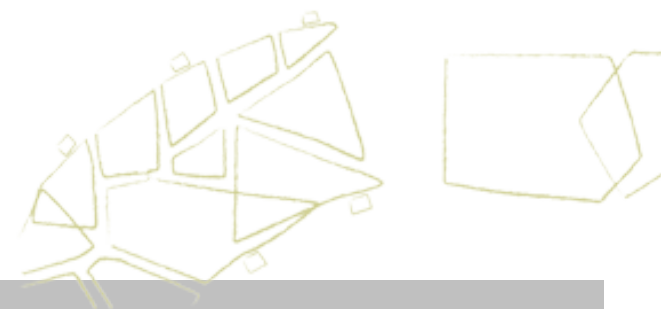
5. PODZIEL SIĘ NIM Z INNYMI KORZYSTAJĄC Z LICENCJI CREATIVE COMMONS

Linki do darmowych sampli:

<http://freewavesamples.com>

<http://www.freesound.org>

<http://soundcloud.com/>



Materiały pomocnicze

Czy remiksowanie jest legalne?

Podstawy prawa autorskiego i wolnych licencji

Aby być pewnym, że nasze remiksy powstają w zgodzie z obowiązującym prawem, należy zwrócić uwagę na kilka rzeczy związanych z prawami autorskimi. Na szczęście nie jest to aż tak trudne. Często nas się straszy, że „wszystko w internecie jest nielegalne”, a „ściągnięcie to kradzież”. Oczywiście tak nie jest. Przestrzeganie praw autorskich może być stosunkowo proste, jeśli będziemy pamiętać o kilku podstawowych regułach.

1. Prawo chroni autorów

Każdy utwór (a więc tekst, muzyka, obraz, film itd.) jest od momentu

powstania chroniony prawem autorskim. Prawo to mówi, że autor jest jedyną osobą, która może decydować w jaki sposób jego utwór będzie wykorzystywany. To oznacza, że za każdym razem gdy chcemy wykorzystać cudzy utwór musimy uzyskać zgodę autora bądź aktualnego posiadacza praw autorskich (jeśli autor nie żyje albo sprzedał komuś swoje prawa). Niestety, najczęściej nie wiadomo do kogo w ogóle się zwrócić o zgodę, a jak już się zwrócimy, to możemy tej zgody nie uzyskać.

2. Domena publiczna

Prawa autorskie nie są wieczne – znikają 70 lat po śmierci autora. Możemy więc bez przeszkód korzystać z utworów Fredry, Mickiewicza, Słowackiego i wszystkich innych autorów, którzy zmarli dawniej niż 70 lat temu. Utwory, które nie podlegają już prawom autorskim nazywamy domeną publiczną. Każdy

może je wykorzystywać w dowolny sposób. Jedynym warunkiem jest jasne opisanie autorstwa. To znaczy, że nie wolno nam podpisać się pod utworem Kochanowskiego. W ogóle nigdy, ale to nigdy, nie wolno nam się podpisywać pod cudzym utworem. To się nazywa plagiat i jest karane: w szkole można za to dostać jedynkę, ale czy wiecie, że za plagiat możecie mieć także kłopoty z policją? Możecie. Zawsze musimy wyraźnie zaznaczyć kto jest autorem czego, czy to słów, czy to muzyki.

3. Ściąganie jest legalne

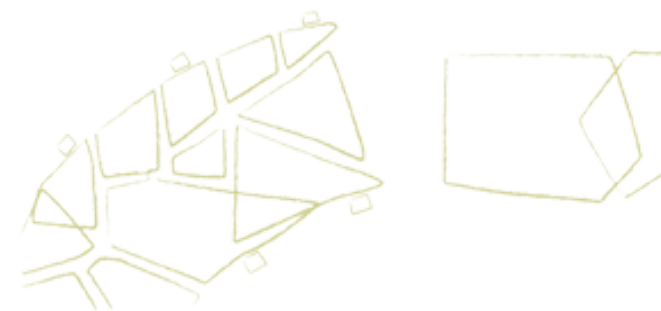
Prawa autorskie mają wyjątki, co oznacza że czasami możemy utwory wykorzystywać bez konieczności pytania o zgodę. Np. zawsze możemy kopiować i dystrybuować utwory na własny użytek, w kręgu rodziny i znajomych. Zgoda autora nie jest tu wymagana. To oznacza, że np. skopiowanie piosenki na odtwarzacz mp3 kolegi jest jak

najbardziej legalne. Legalne jest też ściąganie utworów (filmów, piosenek) z internetu na własny użytek. Nie wolno nam ich jednak w ten sposób nikomu nieznanemu udostępniać. To ważne, bo programy P2P (takie jak eMule, bitTorrent itp.) jednocześnie ściągają i udostępniają pliki. To pierwsze jest legalne, ale to drugie już nie. Jeśli nie posiadamy zgody autora, to nie wolno nam także wrzucić cudzego utworu na Chomika, YouTube, etc.

Oczywiście, wolno nam cytować cudze utwory. Niewielkie fragmenty utworu wolno przytaczać, jeśli chcemy poprzeć się czyimś zdaniem albo pokazujemy źródło informacji. Dlatego właśnie pisząc recenzję czy rozprawkę możemy wykorzystać odpowiedni fragment tekstu, muzyki czy filmu bez konieczności uzyskania zgody. Jednak cytować zawsze musi to element twojej autorskiej pracy. Wolno nam również

NIE BĄDŹ PIRATEM

DZIEL SIĘ ZE ŚWIATEM



wykorzystywać utwory, jeśli jest to cechą uprawianej przez nas twórczości. Jeśli np. układamy parodystyczną piosenkę, to nie musimy pytać o zgodę autora słów i muzyki. Nie mogą nam oni odmówić. Jednak w przypadku remiksu najczęściej uznaje się, że wykorzystywanie nagranych przez innych dźwięków czy tekstów nie należy do wyjątków prawa autorskiego. Nie mieści się to ani w definicji cytatu, ani cech twórczości. Innymi słowy – potrzebna nam jest zgoda autorów.

I jeszcze jedno: jeśli zapłaciłeś za dostęp do piosenki czy filmu w sklepie internetowym, to nie oznacza to automatycznie, że masz prawo wykorzystać te materiały do remiksu. Oczywiście, możesz zawsze zrobić remiks z takich materiałów na własny

użytek, ale zazwyczaj nie wolno ci ich potem publikować, to wymaga osobnej zgody. Ale skoro tak jest, to jak remiksować legalnie?

4. Wolne licencje

Bardzo wielu autorów zdaje sobie sprawę z ograniczeń praw autorskich, i chce od razu wyrazić zgodę na wszechstronne wykorzystywanie ich utworów. Używają do tego tzw. wolnych licencji. Z pewnością nie raz zetknęliście się z materiałami udostępnionymi na wolnych licencjach. Korzysta z nich m.in. Wikipedia, największa encyklopedia na świecie. Wolna licencja oznacza, że każdy ma prawo utworów wykorzystać w dowolnym celu i w dowolny sposób, bez konieczności ponownego pytania o zgodę.

Utwory oznaczone znakami wolnych licencji można łatwo znaleźć w internecie korzystając z wyszukiwarek. W Google zaznaczcie w ustawieniach zaawansowanych opcję „prawa używania – darmowe do użytku lub modyfikacji, włączając witryny komercyjne”, a znajdziecie mnóstwo utworów, które można legalnie wykorzystać. Można też szukać na specjalnych stronach www, takich jak www.jamendo.com (muzyka), www.flickr.com (zdjęcia) czy www.commons.wikimedia.org (materiały archiwalne).

5. Jak działają wolne licencje?

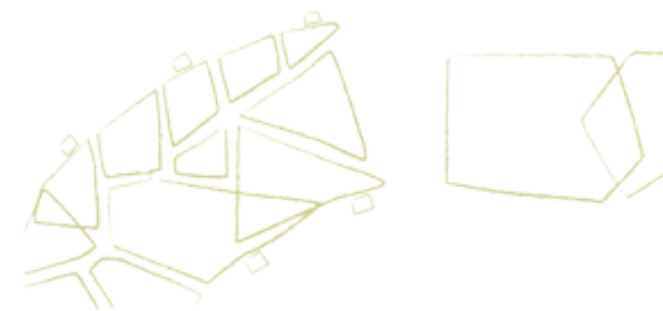
Najczęściej wykorzystywane wolne licencje to Creative Commons Uznanie Autorstwa (w skrócie nazywana CC-BY) i Creative Commons -Uznanie Autorstwa-

Na Tych Samych Warunkach (w skrócie CC-BY-SA). Ich stosowanie jest proste. Jeśli użyjemy utworu na tej licencji, to wystarczy publikując remiks napisać tytuły wykorzystanych utworów, kto jest ich autorem, na jakiej licencji je udostępniono oraz link do strony www, z której je pobraliśmy.

W przypadku licencji CC-BY-SA trzeba pamiętać, że remiks również musi być opublikowany na tej licencji, co materiał źródłowy. Żeby nie było całkiem łatwo Creative Commons ma również licencje, które nie są uznawane za wolne, bo limitują zakres wykorzystania utworu. Np. licencja Bez Utworów Zależnych (CC-BY-ND) zabrania robienia remiksów. Dlatego nie wystarczy napisać „utwór na CC”, istotne jest którą licencję została użyto.

NIE BĄDŹ PIRATEM

DZIEL SIĘ ZE ŚWIATEM



6. Jak oznaczyć utwór na wolnej licencji?

Kiedy chcemy opublikować utwór na wybranej wolnej licencji wystarczy na stronie napisać „Udostępniono na licencji CC (i tu nazwa konkretnej licencji)”. Wiele serwisów internetowych (np. jamendo.com czy blip.tv) czyni to jeszcze prostszym, wystarczy zaznaczyć odpowiednią opcję przy publikacji materiału. Jeśli sami robimy swoje strony www, to na stronie creativecommons.org istnieje mechanizm wyboru licencji, który pozwala także wygenerować odpowiedni kod html do wklejenia na stronę.

NIE BĄDŹ PIRATEM

DZIEL SIĘ ZE ŚWIATEM